

► 19 Febrero, 2015

A l'esquerra, una obra de Narcís Comadira. A la dreta, un disseny de Pedragosa dels anys seixanta.

ART

Heterodoxos

Josep Casamartina i Parassols

Narcís Comadira (Girona, 1942) és un heterodox nat: un reconegut poeta, dramaturg i traductor, i també un pintor, il·lustrador i dissenyador gràfic, a més d'un afinat, i afilat, crític d'art. Caldria afegir-hi un vessant d'historiador de l'art i l'arquitectura, amb llibres com *Joaquim Sunyer, la construcció d'una mirada* (MNAC, 1999) i l'excel·lent *Rafael Masó, arquitecte noucentista* (COAC, Lunwerg, 1996; reedició COAC, Brau, 2008) escrit amb el seu amic Joan Tarrús, pioner en la vindicació de Masó, amb el qual també ha col·laborat en la *Guia de l'arquitectura dels segles XIX i XX a la província de Girona* (La Gaia Ciència, 1977).

Sunyer i Masó són dos noucentistes en estat pur, situats ben lluny del postimpressionisme de calendari que va envair la pintura catalana de l'època i dels deliris grecoromans o florentins de ciment portland que van inundar pobles i ciutats amb l'anhel d'inventar un passat monumental que no existia. La coincidència d'aquests dos artistes en la bibliografia de Comadira és un fet aclaridor a l'hora d'aproximar-se al seu vessant de pintor, en el qual arquitectura i paisatge són les constants. Arquitectura i paisatge meridionals i esquemàtics, que no pretenen assemblar-se a la realitat sinó ser un arquetip de l'esperit mediterrani evocat tothora pels noucentistes.

I sembla com si, a partir d'aquests exemples, Comadira hagués anat cercant concomitancies: el primer Picasso cubista, del 1907; el Torres-Garcia clàssic dels anys deu, els italians metafísics de Valori Plàstici, inclòs el Magnelli dels anys vint, o alguns moments de Léger i altres pintors de les primeres avantguardes, quan estaven sota l'influx del retorn a

l'ordre. Un terreny acotat que el pintor gironí ha recreat amb una iconografia pròpia, a part de diverses escapades i meandres a final dels anys setanta i els primers vuitanta, per refermar-se de nou en els orígens deixant de banda les modes, tot i el perill de quedar com un autor marginal. Després d'una retrospectiva muntada entre 2010 i 2011 al Museu de Montserrat i al Museu d'Art de Girona, Comadira presenta ara un nou recull antològic propi a l'Espai Volart de la Fundació Vila Casas.

En un dels espais veïns de la mateixa institució, es mostren pintures i escultures dels dissenyadors gràfics Joan Pedragosa (Badalona, 1930-Barcelo-

En el Narcís Comadira pintor, s'hi intueixen els noucentistes purs Sunyer i Masó

Els grafistes Fornas i Pedragosa, també a l'Espai Volart, mostren escultures i quadres

na, 2005) i Jordi Fornas (Barcelona, 1927-2011). Aquesta altra exposició de la Vila Casas complementa la part dedicada al disseny gràfic del Museu del Disseny, en la qual tant Fornas com Pedragosa són figures estel·lars amb els seus rellevants treballs publicitaris dels anys cinquanta als setanta.

L'exposició permanent del flamant museu de la plaça de les Glòries és insuficient, però, i posa de manifest la dificultat d'encabir tant material en un sol edifici. Un engiponament fruit de la falta de confiança, per part de polítics i alts funcio-

naris, en el potencial dels quatre museus desmantellats —Arts Gràfiques, Indumentària, Ceràmica i Arts Decoratives— per fer-ne un de sol estructurat en quatre plantes temàtiques, com als grans magatzems comercials. Les arts gràfiques hi queden reduïdes a un període massa curt que obvia un passat gloriós d'aquesta disciplina a Catalunya: el modernisme, el noucentisme, l'art déco i el racionalisme. Tot i que aquesta absència, tractant-se d'una exposició permanent de quatre anys i no d'una temporal, no sembla importar gaire a ningú.

Per contra, a la Fundació Vila Casas tant Fornas com Pedragosa hi tenen pocs objectes publicitaris, i es dona pas als quadres tridimensionals i les escultures que van fer cap al final de les seves trajectòries. Un dels comissaris de l'exposició, Julià Guillamon, amb ganes de quedar bé i fer-hi quedar, acaba amb la frase: "Un bon inici i un gran final", referint-se a l'evolució dels dos grafistes per assolir l'art "en majúscules", donant a entendre que l'activitat de dissenyador era una feina menor. En realitat, però, com a excel·lents grafistes que van ser, a Fornas i Pedragosa potser els va passar just el contrari: un inici espectacular i un final correcte, perquè la servitud que tan bé acompliren els va forçar a donar el millor que tenien i, un cop assolida la llibertat total, va començar a aparèixer l'ombra amenaçant del buit.

OBRES AMB ARBRES I ALTRES VEGETALS / PORTES I FLÈXUMS

Narcís Comadira /
Fornas - Pedragosa
Espai Volart, Fundació Vila Casas
Ausiàs March, 2. Barcelona
Fins al 26 d'abril